

Křtiny zpravodaj

www.křtiny.cz

1 / 2013 Leden

Vážení spoluobčané,

dovolte, abych vám touto cestou popřál hodně zdraví, štěstí, osobní spokojenosti a co nejvíce splněných přání v letošním roce. Pevně věřím, že svým dílem přispějeme i v letošním roce k vaší spokojenosti také my, zastupitelé.

V loňském roce se nám podařilo dokončit velkou investiční akci rozšíření obecního vodovodu a kanalizace na Bukovský kopec. Většina obyvatel této lokality se tak dočkala kvalitní pitné vody a vyvážení jímek se pro ně stalo minulostí.

Také se nám podařilo vybudovat pěkné dětské hřiště v prostoru za školou. Za těch pár měsíců se již stalo oblíbeným místem setkávání našich maminek a jejich ratolestí.

Opět jsme o něco posunuli úpravu středu obce, především vzhled a okolí Spolkového domu. Po malých úpravách, které ještě zbývají k dokončení rekonstrukce, se určitě stane naší chloubou. Co nejdříve začneme s úpravami suterénních místností, opravami omítek v tělocvičně a v chodbách, rekonstrukcí Fit centra a zhotovením sociálek pro suterén. Tím bude využit Spolkový dům úplně celý. Jsem velmi rád, že po počáteční nedůvěře k pronájmu horních prostor mateřské školy pro okolní obce, byla během Vánočního jarmarku příležitost si zrekonstruované prostory prohlédnout a většinu lidí se nové prostory líbily. Znovu podotýkám, že celá rekonstrukce byla hrazena z prostředků nájemce, který si také platí provozní náklady a platí nám roční nájemné za pronajaté prostory.

Během vánočních svátků, aby nebyl narušen provoz úřadu, došlo také k úpravě kanceláře naší paní účetní. Po matrice a zasedací místnosti je to další krok postupné modernizace vnitřních prostor úřadu. V letošním roce jsme v rozpočtu vyčlenili peníze také na modernizaci knihovny a současně jsme podali žádost o dotaci na Ministerstvo kultury. Poté již stačí dát úřadu nový

kabát, aby se vrátil do původní podoby hotelu Uher a spolu se Spolkovým domem podpořil stylově kompaktní vzhled náměstí.

Do konce ledna musíme dodat další podklady k žádosti o dotaci na „Zkvalitnění přístupových komunikací a parkování ve Křtinách“. Ostatní podklady podáme do konce března a v závěru května budeme vědět, zda nám byla případná dotace přiznána.

Dále také společně s vedením školy připravujeme žádost o dotaci na zkvalitnění výuky prostřednictvím výpočetní techniky, digitalizace učeben, měřicích přístrojů apod. Naším cílem je vytvořit z naší školy centrum moderní výuky a vzdělání v našem regionu, aby se škole podařilo oslovit co nejvíce a žáků a jejich rodičů v okolí.

Jak sami vidíte, je úkolů co nás společně čekají poměrně hodně a to jsem se vůbec nezmiňoval o spolkových a společenských akcích. Další akce proběhnou také v souvislosti s výročním příchodem svatých Cyrila a Metoděje na Moravu.

Na závěr mně dovoluňte poděkovat těm, kteří se podílejí na společenském a spolkovém životě ve Křtinách, mým spolupracovnícům, spolupracovníkům a kolegům zastupitelům za jejich obětavou práci a nám všem popřát jen pozitivní zprávy a informace.

Ještě se vrátím na sklonek loňského roku, k Půlnoční mši. Všichni jsme s radostí přivítali a poslouchali našeho p. Tomáše Prnku, pro kterého to byla již čtyřicátá půlnoční za jeho působení ve Křtinách. Velký dík patří Mons. Janu Peňázovi, který tuto možnost p. Prnkovi nabídl. Velké poděkování patří také chrámovému sboru pod vedením sbormistra Lukáše Sotoláře, který celou mši doprovodil krásným provedením vánoční mše Missa brevis Jiřího Pavlici. Myslím, že není v našem okolí mnoho obcí, které se mohou pochlubit hudebním tělesem, schopným takových uměleckých výkonů.

František Novotný, starosta

OBEC

Pytlový sběr 2013 – plasty a papír

Sběr žlutých pytlů s plasty a tříděným papírem bude probíhat pravidelně **každý čtvrtý čtvrtek**, počínaje 10. lednem 2013 . To znamená, že v prvním pololetí 2013 proběhne v těchto termínech:

**10. ledna, 7. února, 7. března, 4. dubna, 2. května,
30. května a 27. června.**

Vyhláška o komunálních odpadech (výťah)

Na základě zákona 174/2012 dochází ke změně vyhlášky o komunálním odpadu a zastupitelstvo vydalo novou Vyhlášku 1/2012. Zásadní změny jsou v následujících článcích:

Čl. 2 Poplatník

(1) Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů platí:

- a) fyzická osoba,
 1. která má v obci trvalý pobyt,
 2. které byl podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky povolen trvalý pobyt nebo přechodný pobyt na dobu delší než 90 dnů,
 3. která podle zákona upravujícího pobyt cizinců na území České republiky pobývá na území České republiky přechodně po dobu delší 3 měsíců,
 4. které byla udělena mezinárodní ochrana podle zákona upravujícího azyl nebo dočasná ochrana podle zákona upravujícího dočasnou ochranu cizinců,
- b) fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba, a to ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu; má-li ke stavbě určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinnému domu vlastnické právo více osob, jsou povinny platit poplatek společně a nerozdílně.

(2) Za fyzické osoby tvořící domácnost může poplatek platit jedna osoba. Za fyzické osoby žijící v rodinném nebo bytovém domě může poplatek platit vlastník nebo správce.

Osoby, které platí poplatek za více fyzických osob, jsou povinny obecnímu úřadu oznámit jméno, popřípadě jména, příjmení a data narození osob, za které poplatek platí.

Čl. 4 Sazba poplatku

(1) Sazba poplatku činí 520 Kč a je tvořena:

- a) z částky 95 Kč za kalendářní rok a
- b) z částky 425 Kč za kalendářní rok. Tato částka je stanovena na základě skutečných nákladů městyse předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za poplatníka a kalendářní rok.

(2) Skutečné náklady za rok 2011 na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu činily 375.874 Kč a byly rozúčtovány takto: Náklady 375.874 Kč děleno

884 (799 osob s pobytem na území obce + 85 staveb určených k individuální rekreaci, bytů a rodinných domů, ve kterých není hlášena k pobytu žádná fyzická osoba) = 425 Kč.

Z této částky je stanovena sazba poplatku dle čl. 4 odst. 1 písm. b) vyhlášky ve výši 425 Kč.

(3) V případě změny místa pobytu fyzické osoby, změny vlastnictví stavby určené k individuální rekreaci, bytu nebo rodinného domu v průběhu kalendářního roku se poplatek platí v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu nebo vlastnictví v příslušném kalendářním roce. Dojde-li ke změně v průběhu kalendářního měsíce, je pro stanovení počtu měsíců rozhodný stav k poslednímu dni tohoto měsíce.6

Čl. 5 Splatnost poplatku

(1) Poplatek je splatný ve dvou stejných splátkách, vždy nejpozději do 31. března a do 30. září příslušného kalendářního roku.

(2) Vznikne-li poplatková povinnost po datu splatnosti uvedeném v odst. 1, je poplatek splatný nejpozději do 15. dne měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém poplatková povinnost vznikla, nejpozději však do konce příslušného kalendářního roku.

Čl. 6 Osvobození a úlevy

(1) Od poplatku se osvobozují:

- a) osoby, které se nezdržují na uvedené adrese po dobu delší než jeden rok
- b) osoby ve výkonu trestu odnětí svobody
- c) osoby žijící trvale v zařízení a platící poplatky za komunální odpad v ceně ubytování (např. domov pro seniory)
- d) třetí a každé další dítě, které žije ve společné domácnosti s nejméně dvěma svými nezaopatřenými sourozenci a které v příslušném kalendářním roce nedosáhne věku 18 let

2) Úleva ve výši 50% se poskytuje:

- a) osobám studujícím a ubytovaným mimo městys (internát, koleje apod.)
- b) osoby, které se nezdržují na uvedené adrese po dobu delší než půl roku

A upozornění nakonec: Při platbě za komunální odpad si nezapomeňte vyzvednout **samolepku na popelnici**, kterou nalepíte na přední stranu popelnice a která Vám zajistí vyprázdnění popelnice po 1. dubnu 2013.

První prezidentské volby ve Křtinách

Těsně po uzavěrci tohoto čísla proběhlo první kolo historicky první přímé volby prezidenta České republiky. Výsledky voleb na celostátní úrovni známe všichni z medií. Někdo byl spokojen, někdo méně. Politici a novináři se nyní ptou, zda dopadla dobře nebo špatně a nikdo neví, kdo nakonec do prezidentského křesla usedne. Nezbyvá, než si přát, aby nás budoucí prezident důstojně zastupoval doma i ve světě, aby jeho volba potěšila co nejvíce občanů a aby si jej mohli vážit i ti, kteří pro něj nehlasovali. My vám přinášíme pár informací o tom, koho jsme si za prezidenta v prvním kole přáli my, křtinští občané:

Počet oprávněných voličů ve Křtinách: **647**,

byl vydán jeden voličský průkaz (občan volil mimo náš volební okrsek Křtiny).

Počet voličů s voličským průkazem: **9**,

(občané volili v našem okrsku, ale mají trvalý pobyt mimo Křtiny).

K volbám přišlo **476** občanů, tj. **72,67 %**.

Počet odevzdaných obálek: **475**

Počet neplatných hlasů: **1**

Volení kandidáti a jejich výsledky v naší obci:

Číslo kandidáta:	Jméno a příjmení:	Počet hlasů:	Procento:
6	Miloš Zeman	104	22
8	Jiří Diensbier	96	20
9	Karel Schwarzenberg	91	19
2	Jiří Fischer	63	13
1	Marie Roithová	38	8
7	Vladimír Franz	25	5
4	Táňa Fischerová	24	5
3	Jana Bobošíková	18	4
5	Přemysl Sobotka	15	3

Dopravní situace v Chaloupkách

Na základě stížnosti a podnětů obyvatel Chaloupek jsme vyvolali jednání s dotčenými orgány (Policie ČR, SÚS Blansko a Odbor dopravy v Blansku). Bylo provedeno šetření na místě samém. Na základě vyjádření těchto orgánů jsme nuceni konstatovat, že možnosti řešení neuspokojivé dopravní situace jsou velmi omezené. Vzhledem k prostorovým možnostem, které jsou k dispozici, nejde osadit při vjezdu do Křtin např. dělicí ostrůvek, jak bylo navrhováno.

Průchodná jsou jen dvě opatření:

1. vyznačení plné čáry cca od poloviny silnice od mlýna směrem k náměstí
2. vybudování zastávky se zálivem v prostoru současné zastávky.

K dnešnímu dni je zpracováno zaměření geodetem, projektant má zadání na zhotovení projektu zastávky a ÚM poslal žádost o odkoupení pozemků, na kterých současná zastávka stojí a které nejsou naše, ale společnosti Telefonika. O dalším vývoji a případných krocích vás budeme informovat.

starosta

Zlatý erb

Líbí se vám naše webové stránky? Mně osobně se na nich nejvíce líbí ta úvodní fotografie, kde blondřatá slečna v uniformě pije láhvové pivo uprostřed čtyřicíti koncertujících mysliveckých trubadúrů. Nebo jsem se špatně díval?

Kdo si hraje, nezlobí. Proto jsme se s našimi internetovými stránkami přihlásili do soutěže o Zlatý erb, ve které každoročně vybírají uživatelé internetu nejzdařilejší obecní webové stránky. Pokud se vám nové křtinské stránky líbí alespoň tak, jako mně, vlastenecká čest by vám měla velet, abyste navštívili stránku <http://mesta.obce.cz/zsu/vyhledat-7673.htm> a udělili nám svůj hlas. Nic vás to nestojí, leda, že byste si kvůli tomu museli zakoupit počítač a internetové připojení. Návod k vyplnění najdete i na našich webových stránkách www.krtiny.cz. Čas máte jen do 25. února, tak neváhejte.

Petr Švenda, komise informatiky

Jubilanti

Leden

Karel Kala, Marta Zlámalová

Únor

Antonín Bílý, Marie Kovářová, Tomáš Prnka, Františka Riedelová

Březen

Zdenka Drápelová, Stanislav Kubeš, Zdeněk Pokorný, Jaroslav Říha, Gabriela Starobová

Duben

Petr Krejčíř, Vladimír Olejníček, Miloslav Pokorný, Božena Pořízková, Ingrida Pospíšilová, Antonín Šipka, Alois Švenda

Květen

Karolína Dofková, Julie Drápalová, Zdeněk Opletal, Libuše Sehnalová, Marta Ševčíková, Čestmír Šnobl

Červen

Viola Bednářová, Josef Kotulán, Silva Nezvalová

Přejeme jim do dalších let života dobré zdraví a osobní spokojenost.

Po čtyřicáté

Letošní Vánoce oslavil s námi po čtyřicáté páter Tomáš Prnka, který se počátkem února dožije 87 let. Přesto, že je již několik let na odpočinku, stále se aktivně podílí na životě farnosti. Vstupem do čtyřicátého roku své služby pro Křtiny zvýšil svůj vlastní absolutní rekord v této disciplíně. Za posledních 400 let vystřídalo se na křtinské faře více, než 40 farářů. Většina z nich zde pobyla jen krátce, až na pár výjimek: druhé místo v pomyslné soutěži obsadil Bernard Pátek starší, který sloužil ve Křtinách 33 roků v období 1860-1892. Těsně za ním se umístil jeho předchůdce Václav Stříž, odslouživší 32 roků v letech 1827-1859 a posledním, který vydržel ve Křtinách alespoň třicet let byl Bernard Pátek mladší, sloužící v letech 1892-1922. Přejeme panu děkanovi v tom čtyřicátém roce pevné zdraví.

ŠKOLA

Ohlédnutí za uplynulým obdobím školního roku

Na konci roku bývá zvykem bilancovat, co se povedlo, co se nepovedlo a co bychom mohli udělat lépe. Školní rok se uzavírá uprostřed toho kalendářního a tak naše bilancování nemůže být úplné.

K první polovině školního roku se vážou dva celoškolské projekty, které souvisí se společenským životem v obci.

Prvním je „Den Křtin“. Ve škole znamená realizaci soutěží – výtvarné, literární, fotografické a různých výstav.

Druhým jsou „Křesťanské svátky ve škole – Vánoce“. Začínají výstavkou drobných prací žáků na Vánočním jarmarku ve Křtinách, výstavou ve škole, zpíváním na první Adventní neděli, pokračují besídkami pro rodiče jak v MŠ, tak na I. stupni ZŠ, končí zpíváním na schodech a besídkami ve třídách. K tomuto období patří tradiční Mikulášské dopoledne ve škole, které organizují děti z osmého ročníku.

Další okruh aktivit je spojen se začleněním školy do sdružení Cirsia.

Organizovali jsme setkání žáků šestých ročníků nazvané „Překročení Rubikonu“ s mottem Šifra Mistra Santiniho, naši žáci ze čtvrtého a pátého ročníku se zúčastnili aktivity v Ostrově „Prosaď se“ a obdrželi 1. místo. Organizovali jsme soutěž v aerobiku a i zde se naše děti umístily na prvních příčkách.

Pro zpestření a prohloubení výuky škola organizovala následující akce:

Děti z oddělení MŠ i ZŠ navštívily divadlo v Brně. MŠ byla na vycházce v arboretu MENDELEU. ZŠ II. stupeň navštívil muzeum v Brně jak historické, tak i technické a přírodovědné sbírky. Nejednalo se o pasivní prohlídky, ale

aktivní plnění úkolů. Aktivně pracovaly i děti z MŠ při rytmických hrátkách s bubínky.

I. stupeň zorganizoval soutěž o nejlepšího draka a při opékání u táboráku se k nim přidal i II. stupeň. A ti nejmenší měli táborák i se svými rodiči odpoledne. Na cestu okolo Křtin si posvítily lampiony opět děti z MŠ, tentokrát při příležitosti založení republiky.

I v mládí je třeba myslet na stáří. Díky Prof. H. Matějovské si děti mohly vyzkoušet jaké je to, když člověku ochabuje pohybový aparát, je po mozkové příhodě a jak se v těchto případech těžko vstává třeba ze země. K simulaci pohybu starých lidí byly použity pomůcky, které nejsou běžně dostupné na školách.

Snažíme se být otevřeným systémem. Škola je autorem projektů, kterými oslovujeme nejen školy v ČR, ale i za hranicemi. Patří mezi ně projekt „Městys Křtiny a jeho udržitelný rozvoj“, který byl představen v červnu ve Křtinách a v říjnu na konferenci v Trenčianských Teplicích, zde o něj projevila zájem škola ve Vídni.

Na celostátní konferenci konané k vyhodnocení projektu „Cesty městy“ vystoupili naši žáci jako jediný žakovský kolektiv s projektem „Křtinami na zelenou pokračuje“.

Zapojili jsme se do mezinárodního projektu (Velké Británie, Polsko, ČR) „Klimatologická konference“. Jednalo se o simulovanou konferenci, při které skupiny žáků představovaly jednotlivé státy a měly za úkol přednést své názory na problém, obhájit je a prosadit. Konference byla moderována profesionálně a v závěru došlo k propojení telemostem se současně probíhající konferencí žáků v Polsku. Dorozumivacím jazykem byla angličtina.

Naši žáci Jiří Jelínek a Petr Kovář reprezentovali školu na celostátní Žakovské ekologické konferenci v Praze na MŠMT s projektem „Probouzení jara“. Po dobu šesti let šestáci sledují výskyt prvních jarních organismů a letos provedli porovnání s uplynulým obdobím.

Slova z úst nositelky stříbrné plakety J. A. Komenského při předávání diplomů „Važte si školy, do které chodíte“ mohou sloužit jako pozvánka do naší školy, pro ty, kteří přemýšlejí o výběru základní školy.

Při bilancování se sluší říci, že ne vše se nám daří tak, jak bychom si představovali. O to víc nás těší tato slova rodičů: „Zvláště v této pro učitele nelehké době jsme rádi, že jsou učitelé, kteří mají takovýto vztah a přístup ke své profesi a jako rodiče jsme jim za to velmi vděční.“

Děkujeme všem rodičům, kteří nás v práci povzbuzují.

SPOLKY

Činnost skautů ve Křtinách v uplynulém roce 2012

Na začátku roku je vhodná doba krátce se ohlédnout za činností křtinských skautů v uplynulém roce 2012.

Skautské středisko Křtiny mělo ke konci roku **evidováno celkem 90 osob**, které byly organizačně rozčleněny do pěti oddílů. Z toho bylo dohromady **63 dětí a mládeže** pod 18 let věku. Dělení našich oddílů vypadá následovně:

- *1. dívčí oddíl* sdružuje dívky ve věku 6-11 let (tzv. světlušky) a dívky ve věku 11-15 let (tzv. skautky)
- *1. smečka vlčat* seskupuje chlapce ve věku 6-11 let (tzv. vlčata)
- *1. chlapecký oddíl "Bílý bizon"* navštěvují chlapci ve věku 11-15 let (tzv. skauti)
- *Kmen roverů a rangers* sdružuje dívky a chlapce ve věku 16-26 let
- *Klub kmene dospělých "Oldskauti"* zahrnuje zbývající členky a členy, zpravidla starší 27 let

Naše činnost je různorodá a zahrnuje více typů akcí. Celkem jsme za rok uskutečnili, spolupřáteli či navštívili dohromady téměř 300 akcí všech druhů, které vám dále popíši.

Každá z pěti našich nejnižších organizačních jednotek (tzv. družina či šestka) má do roka **bezmála 40 pravidelných týdenních schůzek** v délce asi dvou hodin. Dále tyto jednotky uspořádaly dohromady **rovných 80 různých prodloužených schůzek, výprav či výletů** – např. do muzeí, do plaveckého bazénu, cvičení v tělocvičně, výpravy do přírody, cesty na různá skautská setkání či soutěže, apod. Některé akce jsou navíc tematicky zaměřeny a spojeny s konkrétní činností – lukostřelba, zimní stopování zvěře, cyklistické výpravy, horolezení na umělých stěnách, plavba na lodích, lasergames, aj.

Dále probíhají také **akce na úrovni střediska**, které pro mladší členy organizují ti „odrostlejší“. Jedná se například o společnou zahajovací schůzku, detektivně-pátrací hru „Holmesiáda“, uzlařský závod „Mistr uzlování“, vánoční besídka nebo zimní sánkařské závody. Vrcholem naší celoroční činnosti je vždy **letní skautský tábor**, kde všichni účastníci bydlí v indiánských stanech týpí, které mají u nás tradici již od roku 1992. Tábor si budujeme vždy vlastními silami tzv. na zelené louce. V letošním roce se 22. tábora účastnilo rekordních 52 osob a celý byl provázen hrou na motivy zlatokopů. Pro starší byla poté na konci prázdnin připravena **expedice na Slovensko** do hor v oblasti Roháčů.

V rámci **působení v městysi Křtiny a spolků či organizací zde existujících** se větší či menší měrou podílíme na pořádání Dne Křtin, pochodu Křtinská 50, cyklu zimních cestovatelských večerů, spolkového plesu, čištění údolí Křtinského potoka či předvelikonočního hrkání. Samostatně poté pořádáme

roznášku Betlémského světla, Tříkrálovou sbírku (pod záštitou České katolické Charity), dětský maškarní bál, sázení stromků a organizujeme parkoviště během tradičních poutí, což pomáhá zlepšovat dopravní situaci v obci.

Kromě výše uvedeného se naši vedoucí od nejmladších rádců družin až po vůdce oddílů neustále **vzdělávají a absolvují rozličné kurzy a semináře**, jakými jsou například zdravotnické kurzy či kurzy zaměřené na zvyšování kvalifikace vedoucích. V uplynulém roce jsme se účastnili devíti takových kurzů.

Více informací o naší činnosti získáte na www.skautikrtiny.ic.cz a dále na samostatných webech jednotlivých oddílů. Naleznete nás také na Facebooku na adrese www.facebook.com/skaut.krtiny. Pravidelně každý měsíc aktualizujeme nástěnku na náměstí, kde je možné si prohlédnout fotografie a zápisky z našich posledních akcí. Podrobná výroční zpráva je k nahlédnutí v knihovně na Úřadě městyse Křtiny.

Naši činnost by nebylo možné realizovat bez množství dobrovolníků a osob, které nás podporují. Touto cestou chci poděkovat všem, kteří nám v uplynulém roce 2012 pomohli, ať už darem, radou nebo skutkem.

za křtinské skauty sepsal Petr Zapletal, hlavní vedoucí střediska Křtiny

Pletení adventních věnců ve skautské klubovně, sobota 1. 12. 2012

Je tomu už několik let, co se začalo scházet několik křtinských rodin ve skautské klubovně v předvánočním čase. A tak i letos jsme klubovnu připravili, uklidili, zatopili a uvařili a tak dál. Po 14 hodině jsme otevřeli vstupní dveře a čekali na letošní účastníky.

Hned vzápětí přišli první dva účastníci. Tak to tu dnes nebudu zbytečně, těšila jsem se. Postupně se nás v klubovně sešlo do 17 hodin skoro 30 dospělých i dětí. Díky předvánoční výstavě ve společenském sále a nové školce v patře k nám nakouklo i několik dětí s rodiči z Březiny.

Společně si velké děti a maminky upletly a nazdobily svoje adventní věnce. Máme tu k dispozici výtvarné potřeby na věnce, hlavně tavné pistole a nějaké ozdoby. Pro menší děti byla připravena na vyrábění spousta pomůcek a polotovarů. Vyráběli jsme svícny z jablíček zdobené sušeným ovocem. Zdobili jsme papírové stromečky, ozdobené kolíčky, hvězdičky z pedigu. Vánoční polystyrenové koule jsme polepovali ubrouskovou technikou. Ti zručnější si vyrobili andělíčka z těstovin. Největší úspěch ale mělo vyrábění ozdob ze slaneho těsta. Nejlepší bylo, když si každý odnášel spokojeně a pyšně domů několik svých výrobků.

Myslím, že se i toto setkání vydařilo. Škoda jen, že některé maminky byly

letos na Vánoční výstavě a proto už se nestihly podívat do klubovny. Ale to nevádí. Hlavní je, že se před Vánočním shonem sejdeme, popovídáme si a máme čas jeden na druhého. A to se i letos povedlo.

Takže díky za letošní setkání!

za křtinské skauty sepsala Hanka Drápelová

Betlémské světlo ve Křtinách

Betlémské světlo se u nás ve Křtinách skládá z několika samostatných akcí. Na následujících řádcích se pokusím vám krátce popsat celý jeho letošní průběh.

Starší členové skautského střediska (tzv. roveři) se v sobotu 15. 12. vypravili na velké skautské setkání do Vídně, odkud ve večerních hodinách přivezli plamének Betlémského světla do naší obce. S přivezením světla večer pomohl ochotný hlavní vedoucí roverů Bc. Tomáš Pavloň, který i přes nebezpečí v podobě namrzlé silnice přijel do Brna a světlo dopravil autem do Křtin.

V době mezi přivezením světla z Vídně a jeho roznášením po obci plamének pečlivě střežily dvě skupinky složené z vybraných skautek a skautů. Ti si světlo každý den štafetově předávali a uchovávali ve dvou lampách tak, aby nezhaslo a bylo jej možné roznést do jednotlivých domácností.

Po domluvě s Farním úřadem Křtiny jsme v neděli 23. 12. uspořádali předání Betlémského světla v křtinském chrámu Jména Panny Marie. V neděli v 11.00 h jsme se sešli před vchodem do ambitu a chvíli před 11.30 h jsme oficiálně předali plamének Betlémského světla do rukou místního faráře Mons. Jana Peňáze, který sloužil mši svatou. Letos bylo naše středisko zastoupeno vybranými členy ze všech našich družin a před oltářem se tak utvořila skupinka krojovaných skautů, která velmi pěkně reprezentovala naši organizaci. Během předání proběhl krátký proslov vůdce střediska Petra Zapletala, v kterém se mohli přítomní lidé dozvědět něco málo o tom, jak se postupně rozšířila tradice Betlémského světla z Rakouska do celého světa a jak se světlo v dnešní době předává na setkání ve Vídni, kterého se již několik let pravidelně účastní i členové našeho střediska.

Betlémské světlo, jak řekl otec Peňáz, se stalo krásnou vánoční tradicí. Světlo je symbolem lásky a pokoje, který v období Vánoc přichází do domácností po celém světě. My jsme hrdí na to,

že právě skauti se snaží o to, aby se tento symbol dostal do našich domácností.

Tuto snahu v našem městysi představuje tradiční skautské roznášení Betlémského světla po celé obci den před Štědrým večerem. Samotné akce roznášení světla se letos účastnili hlavně zástupci družin skautek a skautů, kterým pomohla jedna světluška a jedno vlče. V pěti skupinkách během necelých tří hodin obešli celé Křtiny a do téměř všech domů dopravili plamének světla. Svou snahou tak přispěli k vánoční atmosféře a naplnili jedno z poslání skautingu – snahu o službu lidem okolo sebe. V letošním roce to byla služba obzvláště náročná, protože počasí nám vůbec nepřálo a drobné mrholení, které během chvíle namrzalo, dokázalo z jinak krásné procházky udělat pořádnou zkoušku tělesné zdatnosti všech „roznašečů“. Ti, co na závěr dorazili do klubovny, byli pěkně promrzlí a museli dokonce chvíli čekat, než na nich roztaje ledová krusta, která se na bundách a batozích vytvořila.

Spolu se světlem jsme také již poněkolkáté roznášeli po Křtinách i obecní kalendáře. Snažili jsme se je dopravit do všech domácností. Pokud jsme se k vám nemohli „dozvonic“, pak prosím kontaktujte Úřad městyse, kde jsou zbylé kalendáře uloženy k vyzvednutí.

Díky všem, kteří tuto vánoční tradici udržují a podílí se na ní. Ať už jsou to členové našeho skautského střediska při přivezení a roznosu světla, místní faráři při podpoře akce nebo lidé v městysi při přebírání a uchovávání světla během Vánoc.

za křtinské skauty sepsal Petr Zapletal

Ďábelský Výpustek aneb kultura (nejen) ve Křtinách

O kulturu ve Křtinách a okolí se mimo jiné tradičně stará i spolek KŘOVÝ. Jinak tomu nebylo ani loni. Jednou z již zavedených a návštěvníky velice oblíbených akcí byl Ďábelský Výpustek. Na jeho realizaci se podíleli členové spolku ve spolupráci s průvodci a vedením Výpustku. Jak už název napovídá, jde o prohlídky jeskyně s mikulášskou tematikou. Prohlídka začala u rozcestníku nedaleko od vchodu do jeskyně. Ten byl ale postavený obráceně a tak děti došly do Pekla. Jeho strašidelnou atmosféru tentokrát dokreslovaly i svíčky, rozestavěné po celé jeskyni. Čerti děti postrašili, ale naštěstí si nikoho neodnesli a prohlídka tak mohla pokračovat. Všichni museli projít kouzelnou bránou, která je přenesla do Nebe. Tam na děti čekali andělé. Mikuláš měl totiž už zase zpoždění. To ale dohnal, když k dětem i s dárečky přijel na svém novém vozítku.

Akce, která se konala už potřetí, se stává čím dál oblíbenější. To dokazuje i fakt, že poslední Ďábelský Výpustek navštívilo neuvěřitelných 1882 lidí. Tato každoroční událost probíhala od pátku 30.11. do neděle 2.12.2012.

I letos si však pro své příznivce připravilo KŘOVÝ několik překvapení.

První z nich přijde již za měsíc – každoročně pořádané ostatky proběhnou 9.2.2013.

Ještě větší událostí bude jarní premiéra pohádky Třetí sudba na motivy H.Ch.Andersena. Pohádka vypráví o jedné ne zrovna šťastné věštbě, jednom království a dvou ‘sudičích’, kteří se snaží vše napravit. Přesná data premiéry i dalších představení budou včas zveřejněny. Spolek KŘOVÝ srdečně zve diváky všech generací!

Za KŘOVÝ Pavla Hloušková

Obecní sad ve Křtinách

Psalí jsme o tomto projektu již v posledním Zpravodaji. Pod základní školou jsme vysadili obecní sad, především jabloní, třešní a švestek. Využili jsme k tomu jižní svah, kde již dříve sad býval. Místo jsme osázeli z peněz Nadace VIA starými vysokokmeny, snažili jsme se zakoupit odolné, ve Křtinách pěstované odrůdy jabloní, takže za pár let ponosou ovoce jabloně Matčino, Boikovo, Malinové, Panenské, Grahamovo. Kromě jabloní jsme dosázeli řadu třešní ranými odrůdami, přidali řadu slivoní a pro pestrost doplnili také jedlé jeřáby, mišpule, dřiny, kdoule a další méně běžné druhy. Vůbec nejdříve by děti měly potěšit plodící zimolezy kamčatské.

Výsadbou jsme plánovali na setkáních, kterým říkáme komunitní plánování, kde se občané, kteří o sad mají zájem, setkali a společně jsme rozložení stromů v sadu naplánovali. Při vybírání odrůd jsme respektovali přání i dalších občanů, kteří vyplnili dotazník. Podobně budeme plánovat vybavení tzv. mobiliářem, hravými prvky ze dřeva, jimiž sad zpestříme. Také na to jsme dostali peníze ve společném projektu Horního mlýna a Městysu Křtiny. Práce se snažíme zadat místním řemeslníkům a umělcům, aby peníze zůstaly v místě, kde bydlíme. Schůzka, kde budeme plánovat další akce v sadu bude v únoru a inzerována letáčkem. Na tomto a dalších setkáních budeme také přemýšlet nad provozem a údržbou sadu.

Na závěr je potřeba poděkovat asi 15 dobrodincům, kteří nám s kopáním jam a výsadbou asi 30 ovocných stromů a keřů pomáhali, kromě dobrovolníků Horního mlýna především hasičům, skautům a pionýrům. Za kůly pak děkujeme Pile Meluzín. Místa stromků jsme vyměřovali za krásného počasí 20. října, na sázení 27.října jsme však vybrali silný studený déšť, který až do tmy vydrželo jen pár z nás, takže jsme museli pro dosadbou narychlo vybrat ještě neděli 28.října. Se setměním jsme prakticky všechny stromy měli v zemi, pohnojené kompostem a zalité, teď už je to především na nich, jak se v novém prostoru budou vyvíjet.

Plánek výsadby s uvedením jednotlivých druhů a odrůd, podobně jako plán dalších akcí najdete na www.hornimlyn.cz.

Na některém z dalších setkání či květnovém slavnostním otevření sadu třeba uvidíme.

Petr Jelínek , o.s. Horní mlýn

Spolkový ples

V sobotu 12.ledna 2013 proběhl v prostorách Křtinského zámku již pátý, tedy tradiční Spolkový ples. Tradiční také proto, že v týchž prostorách probíhaly už před půlstoletím legendární plesy lesácké, s libárnou v nejvyšším patře, a není pochyb, že ani Teuberové, Bubnové či Liechtensteinové na svůj zámek nejezdili truchlit. To si dnes již nikdo nepamatuje, ale vzpomene si ještě někdo, že před pár desítkami let bývalo za sezónu ve Křtinách i šest plesů, většinou v hostinci U Sedláků? Po takové průpravě není divu, že i letošní ples se vydařil. To vám jistě potvrdí spokojení účastníci, kteří se nad ránem rozcházelí do svých domovů, rozjařeni Tom Sawyer Bandem, cymbálovou muzikou Jana Opletala a několika skvělými výstupy Saltarinu.

redakce

ZAPIŠTE SI

Kalendář akcí 2013

Leden

3.1.2013 – Cestovatelský večer – Skaut a o.s. Horní mlýn

5.1.2013 - Tříkrálová sbírka – sociálně prospěšná akce - Skaut

6.1.2013 – Česká mše vánoční – Farní úřad

12.1.2013 - Spolkový ples

13.1.2013 – koncert – rozloučení s Betlémem – Kantila

13.1.2013 – Missa brevis od Jiřího Pavlici od velkomoravského Velehradu – Farní úřad

Únor

5.2.2013 – 310. výročí narození opata Kryštofa Matušky

7.2.2013 - Cestovatelský večer: Skautské léto – Skaut a o.s. Horní mlýn

9.2.2013 – 1. cyrilometodějský den se staroslovanskými zpěvy (14.2.869 zemřel sv. Cyril)

9.2.2013 - Ostatky

22.2.2013 - Svátek skautek: Den sesterství - Skaut

24.2.2013 - Dětský maskarní bál - Skaut

Březen

7.3.2013 – Cestovatelský večer – Skaut a o.s. Horní mlýn

9.3.2013 – 2. cyrilometodějský den se staroslovanskými zpěvy
(9.3. býval svátek obou bratří, zavedený Karlem IV.)

16.3.2013 - Sázení stromků: Tradiční lesní brigáda- Skaut

23.3.2013 – Velikonoční jarmark – Kulturní komise

28.-30.3.2013 - Hrkání před Velikonocemi - Farní úřad a Skaut

30.3.2013 – Šachový turnaj

Duben

6.4.2013 - 3. cyrilometodějský den se staroslovanskými zpěvy (6.4.885 zemřel sv. Metoděj)

12.4.2013 - Divadelní představení Třetí sudba – KŘOVÝ

19.4.2013 - Den země – čištění kolem silnice Zemanův žleb, Rudická brána - Pionýři

20.4.2013 - Čištění údolí Křtinského potoka, sobota - Jeskyňáři, CHKO Moravský kras a Skaut

21.4.2013 - Naše křtinské posvícení – přesně 342 let od posvěcení kostela – s latinskými zpěvy

24.4.2013 - Svátek skautů a jejich patrona sv. Jiří: Den v krojích - Skaut

28.4.2013 - Hasičská pout' – Farní úřad a SDH Křtiny
průběžně Instalace mobiliáře do sadu – Horní mlýn

Květen

4.5.2013 - Májová vycházka – Dny osvobození, Bukovina, Bukovinka – Pionýr

11.5.2013 - 4. cyrilometodějský den se staroslovanskými zpěvy
(11.5.863 vstoupili podle tradice sv. Cyril a Metoděj na moravskou půdu)

11. a 12.5.2013 Malá pout'

18. a 19.5.2013 Velká pout'

24.5.2013 - Noc kostelů – Farní úřad

průběžně Slavnostní otevření sadu – o.s. Horní mlýn

Červen

2.6.2013 - Boží Tělo v obojích ambitech – Farní úřad

8.6.2013 - Pohádková jeskyně – KŘOVÝ a jeskyně Výпустek

9.6.2013 - První svaté přijímání

23.6.2013 - Pout' sloupských do křtin – předání praporu

29.6.-30.6.2013 - Hanácká pout' – Farní úřad

29.6.- 14.7.2013 - 23. skautský tábor - Skaut

Červenec

1.7. – 13.7.2013 - Tábor Jeseníky - Pionýr

13.7.2013 - Armádní den v jeskyni Výpustek

23.7.2013 - Havaj párty

25.7.2013 - Ze Křtin do Křtin pěšky přes kostely Moravského krasu – Farní úřad

Akatist

Letošní 1150. výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Moravu musíme u nás prožít zvláště opravdově, protože je velice pravděpodobné, že u nás tito apoštolové Slovanů křtili. Vždyť už v době předslovanské přes naši obec vedla živá stezka, slovo křest zaznívá z jména obce již na listině z roku 1237 a celé údolí je po staletí označováno jako Vallis baptismi - Údolí křtu. Proto si je připomeneme staroslovanským zpěvem AKATIST.

Je to byzantská modlitba k Panně Marii podobná růženci nebo litaníím, trvající asi ¾ hodiny, při které se stojí (akatist znamená bez sezení, protože "katedra" = sedadlo, řecká předpona "a" znamená ne, bez, např. atypický).

Akatist bude vždy **v sobotu v 16 hodin** v tyto dny:

- 9. února, protože 14.2.869 zemřel v Římě sv. Cyril
- 9. března, protože v tento den býval svátek obou bratří, zavedený

Otcem vlasti Karlem IV.

- 6. dubna, protože 6.4.885 zemřel na Velehradě sv. Metoděj
- 11. května, protože podle staré tradice v tento den přišli v roce 863 oba bratři na Moravu (podle juliánského kalendáře to vychází na 24. května a proto je v pravoslavných zemích svátek sv. Cyrila a Metoděje až tento den a v Bulharsku mají dokonce státní svátek).

Po zpívané modlitbě bude podáváno svaté přijímání, pak bude beseda (přednáška) a malé občerstvení.

Na každé oslavě bude každý z vás srdečně vítán, i trochu něčeho teplého se najde.

Mons Jan Peňáz

O posvícení, všechno to voní ...

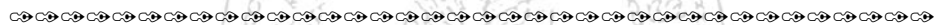
Celý tento zpěv patří ke kulturnímu dědictví naší vlasti. Každá obec a potažmo každá rodina má právo na posvícení se všim všudy.

Naše křtinské posvícení má být 21. dubna. Je to datum neobvyklé. Tradičně si

posvícení spojujeme s podzimem a s tlustou husou vykrmenou přes léto. A opravdu, ve starých kalendářích nejčastěji najdeme posvícení havelské (kolem 16.10. kdy je sv. Havla) neboli císařské, protože císař pán sjednotil datum právě na konec října, aby lidé v sezoně mohli plynule pracovat. Posvícení je však den, kdy byl v té obci či městě posvěcen kostel, prostě výročí posvěcení kostela a to může být i jiný den. Jak víme všichni, celý náš areál byl posvěcen až 21.dubna 1771 a posvětil ho olomoucký světící biskup František Matěj Chorinský, pozdější první biskup v Brně.

Letos to připadne na neděli a na slavnou mši svatou v 10.30 je pozván můj synovec, novokněz P. Josef Peňáz, v současné době kaplan v Liberci. Bude to vlastně jeho druhá primice. Tu první měl hned po svěcení v naší rodné farnosti – v Jámách na Vysočině. Mše svatá bude zpívána a přijede na ni mužský sbor od svatého Michala z Brna a uslyšíme gregoriánský chorál, ke kterému se budeme moci i přidat. Pak bude Pepík dávat novokněžské požehnání a odpoledne zakončíme společným svátostným požehnáním. Co bude vonět na rodinném stole záleží na nápaditosti kuchařek.

Přeji dobrou chuť a hluboký duchovní zážitek Mons Jan Peňáz

Změna zubní pohotovosti

Od prvního ledna 2013 dochází k změnám režimu poskytování zubní pohotovosti na okrese Blansko. Vzhledem k poměrně slabému využití stomatologické první pomoci došlo k sjednocení regionů Blanenska a Boskovicka. Může se nám tak stát, že budeme muset v sobotu, či v neděli cestovat k zubaři třeba až do Letovic, ale kdo si někdy zkusil, jak vypadá pohotovost v Brně, ten jistě nebude váhat. Příjemnou změnou je navíc prodloužení pracovní doby ve sloužících ordinacích až do 13 hodin.

V prvním pololetí 2013 bude stomatologická LSPP sloužena v těchto ordinacích:
Služba je sloužena od 8.00 - 13.00 hodin

Leden

26.1.	MUDr. Havlová	Blansko, Pražská 1b	516 418 786
27.1.	MUDr. Hepp	Rájec, Šafranice 101	516 434 055

Únor

2.2.	MUDr. Hosová	Rájec, Zdrav. středisko	516 432 138
3.2.	MUDr. Hošák	Adamov, U Kostela 4	516 446 428
9.2.	MUDr. Houdková	Blansko, Pražská 1b	731 144 155
10.2.	MUDr. Chatrná	Boskovice, Lidická 10	537 021 289
16.2.	MUDr. Chatrný	Boskovice, Lidická 8	516 456 109
17.2.	MUDr. Jaklová	Boskovice, Smetanova 24	516 454 046

23.2.	MUDr. Jílková	Rájec, Ol. Blažka 145	516 410 786
24.2.	MUDr. Klapušová	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 452
Březen			
2.3.	MUDr. Kopáčková	Letovice, A. Krejčího 1a	516 474 369
3.3.	MUDr. Kovandová	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 450
9.3.	MUDr. Kraml	Boskovice, Růžové nám. 16	733 644 499
10.3.	MUDr. Křížová	Boskovice, Růžové náměstí 2345/12	516 452 808
16.3.	MUDr. Kubínová	Boskovice, Nemocnice Boskovice	516 491 263
17.3.	MUDr. Kučerová M.	Lysice, Komenského 429	516 472 460
23.3.	MDDr. Kučerová P.	Lysice, Komenského 429	516 472 460
24.3.	MUDr. Kulhánková	Křtiny, Zdrav. středisko	516 439 190
30.3.	MUDr. Kupková	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 457
31.3.	MUDr. Kutlíková	Boskovice, Lidická 8	516 453 997
Duben			
1.4.	MUDr. Láníková	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 456
6.4.	MUDr. Levová	Adamov, Smetanovo nám. 327	516 447 606
7.4.	MUDr. Loskot	Svitávka, Hybešova 197	516 471 210
13.4.	MUDr. Lukeš	Boskovice, Smetanova 24	516 454 046
14.4.	MUDr. Mikulášková	Letovice, Mánesova 468/2	516 474 488
20.4.	MUDr. Nečasová	Blansko, ZŠ TGM, Rodkovského 2	607 812 963
21.4.	MUDr. Padalík	Boskovice, Nemocnice Boskovice	516 491 263
27.4.	MUDr. Paděrová	Šebetov, 117	516 465 452
28.4.	MUDr. Paulíčková	Černá Hora, Zdrav. středisko	725 415 615
Květen			
1.5.	MUDr. Pernicová	Boskovice, Růžové nám. 16	774 177 804
4.5.	MUDr. Pokorná M.	Blansko, Gellhornova 9	516 412 422
5.5.	MUDr. Pokorný M.	Blansko, A. Dvořáka 4	516 417 621
8.5.	MUDr. Roth	Ostrov, Zdrav. středisko	516 444 326
11.5.	MUDr. Řehořek	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
12.5.	MUDr. Řehořek (Řehořková)	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 453
18.5.	MUDr. Semrádová	Sloup, Zemspol, 221	516 435 203
19.5.	MUDr. Sládek	Velké Opatovice, nám. Míru 492	516 477 319
25.5.	MUDr. Srpová	Letovice, J. Haška 12	604 760 665
26.5.	MUDr. Staňková	Jedovnice, Zdrav. středisko	516 442 726
Červen			
1.6.	MUDr. Stojanov	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 451
2.6.	MUDr. Ševčíková B.	Blansko, Svitavská 1A	516 416 386
8.6.	MUDr. Ševčíková R.	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 454

9.6.	MUDr. Štrajtová	Černá Hora, Zdrav. středisko	608 220 806
15.6.	MUDr. Šumberová	Lysice, Komenského 429	516 472 227
16.6.	MUDr. Švendová	Křtiny, Zdrav. středisko	516 439 404
22.6.	MUDr. Tomášková	Blansko, Pražská 1b	731 144 155
23.6.	MUDr. Tomašítková	Adamov, Smetanovo nám. 327	516 446 398
29.6.	MUDr. Vrtělová	Poliklinika Blansko, Sadová 33	516 488 455
30.6.	MUDr. Well	Adamov, Smetanovo nám. 327	516 447 605

Mimo výše uvedenou je služba zajištěna v Brně, Úrazová nemocnice, Ponávka 6, tel. 545 538 111.

Úrazová nemocnice v Brně, Ponávka 6, tel. 545 538 111 službu zajišťuje ve všední dny od 17.00 hodin do 7.00 hodin. O sobotách, nedělích a svátcích nepřetržitě 24.00 hodin.

RÚZNÉ

Život a události v naší obci před 200 lety - 2. část

V druhé části svého článku postihuje náš kronikář, dr. Opletal, nejdůležitější události devatenáctého století.

V druhém desetiletí 19. století se dolovala železná ruda na třech dolech u Habrůvky: Julius, Leopold a Adam.

V polovině téhož století měly Křtiny 55 domů, v nichž žilo 74 rodin se 433 osobami, na celém křtinském panství bylo asi 2000 obyvatel.

V roce 1864 mění křtinské panství vrchnost: panství zábrdovické a tím i křtinské koupil hrabě Vincenec z Bubna-Litic. Farní budovu změnil na zámek, dům čp.16 koupil pro školu a ovčín na Dřínové změnil na zámeček.

V r.1866 za války prusko-rakouské prošel 17.července obcí celý pruský armádní sbor a po návratu od Vídně se tu na krátký čas ubytovalo 1 300 pruských vojáků. S vojáky však přišla i cholera. V křtinském panství zemřelo 69 osob.

Stejně i další roky byly málo radostné: rok 1868 byl velmi neúrodný, bylo mnoho sněhu a pak velká sucha, v roce 1874 vyhořelo 6 domů, v letech 1869, 1871 a 1872 pozorovali obyvatelé se strachem polární zář.

V letech 1879 a 1883 byly velmi silné průtrže mračen, poslední z nich poškodila tak silně farský mlýn, že již nebyl opraven.

V roce 1880 měla naše obec 80 domů a 517 obyvatel.

V červenci 1886 byla založena ve Křtinách hasičská jednota, při této příležitosti byla konána slavnostní mše svatá s ofěrou a střelba z hmoždířů.

Roku 1888 umírá hrabě z Bubna-Litic, jeho tělo bylo nabalsamováno a uloženo v rodinné hrobce v kostele (*k tomu účelu bylo využito části ambitu - hrobka byla zničena v závěru druhé světové války bombardováním, pozn.red.*). Ještě před jeho smrtí koupil křtinské panství Mořic z Teubru za 460 000 zlatých.

Po Teuberově smrti přechází panství prostřednictvím dcery Adeliny na Edvína Offermana.

Na samém konci 19.století se dostává křtinské panství do rukou pánů Jana a později Františka Lichtenštejna.

Dr.Zdeněk Opletal, kronikář městyse

Zelené ambity

Loni byla dokončena revitalizace sousedního zámeckého parku. Pan profesor Ivar Otruba, její myšlenkový otec, pak navrhl vytvořit na farní parcele živý plot z habrů, který bude kopírovat vnější obvod druhého křídla ambitů s kaplí sv. Josefa, jak je plánoval J.B. Santini Aichl. Plánovaly se dvojí ambity, zatím stojí jen jedny a zde by vyrostly tzv. zelené ambity. Podle toho návrhu namaloval Ing. Ondřej Nečaský, který také projektoval úpravu zámeckého parku, půdorys živého plotu. Ten následně schválili všichni památkáři a ostatní příslušné úřady v Brně i v Blansku. Podle tohoto plánu vysázela firma Habitat z Náměště nad Oslavou pod vedením Ing. Jiřího Dvořáka celkem 133 skoro dvoumetrových habříků. Během tří let se můžeme těšit na habrový živý plot, který podle pana profesora bude 4 m vysoký. V létě bude zelený, ale v jiném odstínu než tráva pod ním, celou zimu pak sytější žlutohnědý. Už teď habříky krásně vykreslují na sněhovém podkladě půdorys ambitů i kaple, jak vidíte na fotografiích ing.Pavla Novotného.

Mons. Jan Peňáz

Poděkování

Rád bych touto cestou vzkázal poděkování správě silnic za vzornou údržbu komunikace do Březiny kolem kapličky. Po letitých zimních problémech v této oblasti je opravdu příjemným překvapením, že se silničářům letos daří udržet silnici kolem kapličky sjízdnou i v obtížných podmínkách sněhových kalamit. Kéž jim jejich úsilí vydrží nejen tuto zimu, ale i v dalších letech.

ing. Tomáš Lejdar

Farský mlýn

Co bychom byli za dědinu bez mlýna? V dobách, kdy se obilí sváželo s políček volským potahem, musel být mlýn po ruce i kdyby potoka nebylo. Není proto divu, že ve Křtinách, ve kterých se slévají hned dva potoky, vyrostly postupně tři mlýny: farský, horní a dolní. Pojdme si vyprávět o nejstarším z nich.

Na úsvitu křtinských dějin, v dobách, kdy hluboké a neprostupné lesy pokrývaly širé okolí, rozkládaly se na soutoku křtinských potoků dvě malé osady: Křtiny s románským kostelíkem a Hora s mlýnem a několika domky. Hranicí byl jim potok, tekoucí od Bukoviny, a to až do počátku čtrnáctého století.

Zatímco Křtiny patřily v té době již celých sto let zábrdovickým premonstrátům, obyvatelé Hory (dnešní Pusté strany) sloužili Rajmundu Bítovskému z Leuchtenburga. Ten v závěru svého života přenechal Horu svému slavnějšímu bratranci, Jindřichu z Lipé, moravskému zemskému hejtmanu, jehož politická hvězda právě nezadržitelně stoupala.

Jmenování říšským maršálkem v roce 1321 učinilo Jindřicha z Lipé nejmocnějším mužem v království. Po dlouhých létech tvrdého a často bezohledného vyjednávání, úspěchů i proher, včetně půlročního žaláře a mocenských strkanic, byl na vrcholu moci. Bylo proto na čase, aby ukázal také příznivější tvář než dosud, tvář mecenáše. A tak si počátkem prosince 1321 povolal Jindřich z Lipé na krumlovský hrad písaře a nechal sepsat nadační list, adresovaný zábrdovickému klášteru (pochopitelně latinsky):

“My, Jindřich z Lipé, nejvyšší maršálek království českého a hejtman moravský, všem, jak přítomným, tak budoucím chceme oznámiti, ... [že] kostelu a klášteru mlýn ležící na velmi blízkém potoku pod kostelem, s horou a křovinami, totiž lesem, ležícím bezprostředně u toho mlýna ... navždy svobodně věnujeme a dáváme, nic sobě, ani svým dědicům nezanecháváme, ... Datum in Chrumnov, Calendis Decembris, anno Domini millesimo trecentesimo vigesimo primo.”

Křtiny byly sjednoceny. Od této pamětihodné události uplyne již brzy 700 roků. Jako symbol připojení ke Křtinám, byla Hora přejmenována na Kněžskou horu. Přes toto sjednocení byly však poddaným, žijícím pod Horou, ukládány ještě dlouhá staletí zvláštní robotní povinnosti. Dnes již název Kněžská hora zavál čas. Říká se tam Pustá strana, ale kopec nad ní si pradávné jméno Hora podržel dodnes.

Tak Křtiny získaly svůj první mlýn. Stával v místě dnešní habrovské křižovatky, tam, kde dnes odbočuje cesta nahoru k Černohlávkovým a zahýbá zpět nad hasičskou zbrojnicí. Ostatně, ta cesta nad hasičkou tam stejně byla jen proto, že podél ní vedl přes Pustou stranu mlýnský náhon od Bukovského potoka.

Nově získaný mlýn neměl na různých ustláno. Spolu s Křtinami prožíval všechny válečné turbulence středověku i novověku. Navíc se odjakživa potýkal s nedostatkem vody, protože na rozdíl od obou mladších mlýnů neměl za sebou žádný rybník a musel spoléhat na to, že potok nevyschne. Část roku býval kvůli tomu mimo provoz.

Mlýn měl několikrát na mále. Třeba když 20. dubna 1611 o půlnoci vypukl oheň v hospodářském stavení u českého kostela a během půl hodiny shořela část Křtin, ležící mezi kostelem a mlýnem. Přes potok tehdy oheň, našťástí, nepřeskočil a mlýn tak byl první budovou ve směru šíření požáru, která přečkala katastrofu bez pohromy.

V té době vládl zrovna mlýnu nejstarší známý křtinský mlynář Petr, který v něm po roce 1600 vychoval s manželkou Zuzanou své nástupce, syny Jana a Jakuba. Jejich potomci spravovali mlýn po celé sedmnácté století a ještě dlouho potom.

Mlýn stával přímo v dnešní habrovské křižovatce, ale v roce 1783 byl z rozhodnutí tehdejšího faráře Karla Ptáčka v rámci generální rekonstrukce rozebrán a postaven znovu o deset kroků výše, těsně vedle dnešní silnice. Cesta od Babic a Adamova jej už nemusela tolik obcházet. Farní Hausprotokol popisuje vybavení mlýna takto:

Mlýn je z dobrého staviva, krytý šindelem, na poschodí. Dole se nachází mlýnice, ledovna a dvě složení (tj. dvě mlýnská kola - pozn.red.), na druhé straně je světnice s dvěma okny, s pecí a kachlovými kamny, pak kuchyně a stáj pro pět kusů. V patře nalézá se nad ledovnou farská sýpka a na druhé straně světnice s dvěma okny, s kamny a pak komora. Má malý sklep, prostranný dvůr, na němž je farní stodola a šopa.

Nakonec byl mlýn pronajat, ale příliš neprosperoval, nemoha konkurovat novějším mlýnům, takže postupně chátral. Během pruské války, v roce 1866, se ve mlýně dokonce dvakrát ubytovalo padesát pruských vojáků s koňmi.

V roce 1875 se jeho kola roztočila naposledy a pak definitivně utichla. Dřevěná mlýnská mechanika vyžadovala po stoletém provozu další opravu, na niž však nebyly peníze. A tak sloužil už jen jako sýpka a seník.

Poslední ránu prvnímu křtinskému mlýnu udělila tisíciletá voda, která se prohnala Křtinami po týdenních intenzivních srážkách mezi 13. a 19. červnem 1883. Ta odplavila humus s polí a strání a vážně poškodila budovy stojící na dně údolí. *“Malý potůček, tekoucí Křtinami, stal se dravou řekou, vlny narážely celou silou na mlýn.”* Část budovy se zřítla, zbytek musel být *“z policejních důvodů”* stržen, protože ohrožoval provoz na silnici k Adamovu (dnes bychom řekli: z rozhodnutí statika).

Marně žádal tehdejší správce farnosti, Bernard Pátek starší, vedení Náboženského fondu o poskytnutí *nezúročitelné* půjčky na rekonstrukci mlýna nebo alespoň sýpky. Půjčku nedostal a vlastní peníze neměl. Zadlužil se tedy 340 zlatými, protože bez sýpky se fara neobešla, ale na obnovu mlýna to nestačilo. Nejstarší křtinský mlýn definitivně zanikl.

V té době už ale byly dávno v čilém provozu dva další mlýny, z nichž ten

dolní, řečený panský, sloužil i jako vodní pila. Stráni nad ním se říkalo “*Nad pilau*”. Oba mlýny měly k dispozici vodní rezervoáry, (zaznamenané již v Müllerově mapě z roku 1717), takže nebyly tak závislé na okamžitém průtoku potoka, jako farský mlýn.

V krásné publikaci „Křtiny ... na pohlednicích“ je zničení mlýna nepřesně vztaženo až k povodni z roku 1927. V té době však mlýn již téměř půl století neexistoval. A tak jediným obrazem, kde je snad zachycen farský mlýn, je Kiliánova veduta z konce sedmnáctého století, kde se úplně vlevo možná krčí rožek mlýna, oddělený od zbytku zástavby procházejícím procesím.

Většina z nás si jistě pamatuje farskou stodolu nad křižovatkou, která ještě na počátku třetího tisíciletí vítala příchozí od Josefovského údolí, arcit' již značně unaveným vzezřením. I ta patřila původně k mlýnu. Ještě dnes vyčuhuje pár posledních základových kamenů stodoly ze stráně nad silnicí.

Z mlýna se nedochovalo nic Ačkolí, něco přece: když bylo v roce 1770 zavedeno povinné číslování domů, mlýn obdržel číslo popisné 3. Po jeho zničení bylo překvapivě toto číslo znovu přiděleno, tentokrát novostavbě na Padělkách (Bukovském kopci). Dnešní obyvatelé tehdejší novostavby, Boháčkovi, možná ani nevědí, že jejich číslo původně patřilo starému farskému mlýnu.

Jindřich z Lipé si za svůj dar vymínil drobnou protislužbu: po jeho smrti měla být jednou týdně sloužena v křtinském kostele mše za spásu jeho duše. Tuto povinnost dodržovali křtinští faráři přes všechny dějinné zvraty po celá staletí a dokonce ještě mnoho let poté, co mlýn přestal existovat. Teprve v roce 1909, téměř šestset let po obdržení nadace, stopětadvacet let po zrušení kláštera a čtvrt století po stržení mlýna, povolila biskupská konsistoř faráři Bernardu Pátkovi mladšímu snížit tento závazek na polovici, tj. sloužit tichou mší jen jednou za čtrnáct dní. I tak se maršálkovi jeho dar bohatě vyplatil: do té doby bylo pro klid jeho duše odslouženo již 30 674 mší.

Stojí za to připomínat si mlýn, který stál u zrodu Křtin a který byl němým svědkem a účastníkem celé jejich historie. I když dnes již nestojí, měl by zůstat zapsán v naší paměti, jako pojítka mezi dneškem a dávnou minulostí, z níž jsme vzešli. A těch pár kamenů, které zbyly z jeho stodoly, mělo by zůstat zachováno, jako poslední hmatatelný důkaz, že tu někdy nějaký mlýn stával.

Petr Švenda

FEJETON

Mahova otázka

Jmenoval se Pavel Pořízek, ale říkalo se mu všelijak. Třeba Zetor, vodník nebo Maho. Řadu desetiletí spoluvytvářel panoptikum naší vesnické společnosti, třebaže “domovské právo” měl v Habrůvce.

